T009 A HÀM IX (38) Q50-52-Đại Ái Đạo Bát Niết Bàn-2

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

KINH SOÁ 61

Nghe nhö vaày: Moät thôøi Phaät ôû taïi thaønh Tyø-xaù-ly, trong röøng Ma-ha-baø-na2, cuøng vôùi chuùng ñaïi Tyø-kheo naêm traêm vò. Baáy giôø Ñaïi töôùng Sö Töû3 ñi ñeán choã Theá Toân, cuùi ñaàu laïy döôùi chaân, roài ngoài xuoáng moät beân. Khi aáy Nhö Lai noùi vôùi ñaïi töôùng: –Thí chuû ñaøn-vieät4 coù naêm coâng ñöùc.5 Nhöõng gì laø naêm? ÔÛ ñaây, danh tieáng cuûa thí chuû ñöôïc truyeàn xa raèng: “Taïi thoân kia coù ngöôøi öa boá thí, chu caáp cho nhöõng keû ngheøo thieáu maø khoâng heà tieác laãn. Naøy ñaïi töôùng, ñoù laø coâng ñöùc thöù nhaát. Laïi nöõa, ñaïi töôùng, khi thí chuû ñeán trong caùc chuùng Saùt-lôïi, Baø-la-moân, Sa-moân, khoâng coù ñieàu gì sôï haõi, cuõng khoâng coù ñieàu gì nghi ngôø khoù khaên. Naøy Sö Töû, ñoù laø coâng ñöùc thöù hai. Laïi nöõa, thí chuû ñaøn-vieät ñöôïc nhieàu ngöôøi yeâu meán, thaûy ñeàu toân suøng kinh ngöôõng. Nhö con yeâu meï, taâm khoâng rôøi xa, thí chuû ñöôïc nhieàu ngöôøi yeâu meán cuõng vaäy. Laïi nöõa, Sö Töû, thí chuû ñaøn-vieät khi boá thí, phaùt taâm hoan hyû. Do coù hoan hyû maø haân hoan6, yù taùnh kieân coá; khi aáy töï thaân giaùc toû bieát coù vui, coù khoå cuõng khoâng thay ñoåi hoái tieác7, töï bieát moät caùch nhö thaät. Töï bieát nhöõng gì? Bieát coù Khoå ñeá, Khoå taäp, Khoå taän, Xuaát yeáu ñeá, bieát moät caùch nhö thaät. Baáy giôø Theá Toân noùi baøi keä naøy: Thí, hoäi ñuû caùc phöôùc Laïi ñaït Ñeä nhaát nghóa8 Ai hay nhôù boá thí Lieàn phaùt taâm hoan hyû. Laïi nöõa, tröôûng giaû Sö Töû, thí chuû ñaøn-vieät khi boá thí, thaân hoaïi maïng chung, sinh leân trôøi Tam thaäp tam, ôû ñoù coù naêm söï kieän hôn haún caùc chö Thieân khaùc. Nhöõng gì laø naêm? 1. Dung maïo haøo quyù, oai thaàn, aùnh saùng. 2. Töï taïi vôùi nhöõng gì öôùc muoán, khoâng ñieàu gì maø khoâng thoûa maõn. 3. Neáu ñaøn-vieät thí chuû sinh trong loaøi ngöôøi, thöôøng gaëp gia ñình phuù quyù. 4. Coù nhieàu cuûa caûi. 5. Lôøi noùi ñöôïc moïi ngöôøi nghe theo, laøm theo. Naøy Sö Töû, ñaøn-vieät coù naêm coâng ñöùc naøy daãn vaøo neûo thieän.

1.

Paøli, A.V 34. Sìha (R. iii. 38).

Ma-ha-baø-na-vieân . Paøli Mahaøvana, Ñaïi laâm, khu röøng gaàn Vesaøli, chaïy daøi ñeán Hy-maõ-laïp

2.

sôn. Sö Töû Ñaïi töôùng . Paøli: Sìhasenaøpati. 3.

4.

Thí chuû ñaøn-vieät; Paøli: Daøyako daømapati.

5.

Paøli: Sandiææhikaë daønaphalaë, quaû baùo boá thí thaáy ngay trong ñôøi hieän taïi.

Nguyeân Haùn: Duyeät döï .

6.

Ñeå baûn: Bieán hoái : Baát bieán hoái. Ñoaïn vaên coù lieân heä ñeán chöùng ñaéc caùc thieàn vaø Thaùnh ñeá trí, 7.

nhöng khoâng ñöôïc roõ raøng. 8. Ñeä nhaát nghóa: Chæ muïc ñích cöùu caùnh, töùc thaáy Thaùnh ñeá.

Ñaïi töôùng Sö Töû sau khi nghe nhöõng ñieàu Phaät noùi, hoan hyû phaán khôûi khoâng theå döøng ñöôïc, leân tröôùc baïch Phaät raèng: –Cuùi xin Theá Toân, cuøng vôùi Taêng Tyø-kheo, nhaän lôøi thænh cuûa con. Theá Toân im laëng nhaän lôøi. Khi Sö Töû bieát Theá Toân ñaõ im laëng nhaän lôøi, lieàn choã ngoài ñöùng daäy, cuùi ñaàu laïy döôùi chaân roài lui ñi. Veà ñeán nhaø, oâng cho söûa soaïn ñuû caùc moùn thöïc phaåm, traûi choã ngoài toát ñeïp, roài ñi baùo ñaõ ñeán giôø. Nay ñaõ ñuùng luùc, cuùi mong Ñaïi Thaùnh ruû loøng thöông haï coá. Baáy giôø Theá Toân ñeán giôø khoaùc y, caàm baùt, daãn chuùng Tyø-kheo tröôùc sau vaây quanh ñi ñeán nhaø ñaïi töôùng. Ai naáy ngoài theo thöù lôùp. Khi Töôùng quaân Sö Töû thaáy Phaät vaø Taêng Tyø-kheo ñaõ thöù lôùp ngoài, töï tay böng doïn caùc moùn thöùc aên. Khi ñaïi töôùng ñang böng doïn thöùc aên, chö Thieân ôû treân hö khoâng noùi raèng: –Ñaây laø A-la-haùn. Ngöôøi naøy laø höôùng A-la-haùn. Thí ngöôøi naøy ñöôïc phöôùc nhieàu. Thí ngöôøi naøy ñöôïc phöôùc ít. Ngöôøi naøy laø A-na-haøm. Ngöôøi naøy laø höôùng A- na-haøm. Ngöôøi naøy laø Tö-ñaø-haøm. Ngöôøi naøy laø höôùng Tö-ñaø-haøm ñaïo. Ngöôøi naøy laø Tu-ñaø-hoaøn. Ngöôøi naøy laø höôùng Tu-ñaø-hoaøn ñaïo. Ngöôøi naøy coøn baûy laàn taùi sinh qua laïi. Ngöôøi naøy coøn moät laàn taùi sinh. Ngöôøi naøy laø Trì tín9. Ngöôøi naøy laø Phuïng phaùp10. Ngöôøi naøy laø ñoän caên. Ngöôøi naøy laø lôïi caên. Ngöôøi naøy thaáp keùm. Ngöôøi naøy tinh taán trì giôùi. Ngöôøi naøy phaïm giôùi. Thí ngöôøi naøy ñöôïc phöôùc nhieàu. Thí ngöôøi naøy ñöôïc phöôùc ít. Ñaïi töôùng Sö Töû coù nghe chö Thieân noùi theá, nhöng khoâng ñeå trong loøng. Khi thaáy Nhö Lai aên xong, caát deïp baùt, oâng laáy moät caùi gheá nhoû ngoài tröôùc Nhö Lai. Luùc baáy giôø Ñaïi töôùng Sö Töû baïch Phaät raèng: –Vöøa roài con coù chö Thieân ñeán choã con, noùi vôùi con raèng: “Töø A-la-haùn, cho ñeán ngöôøi phaïm giôùi”, oâng thuaät laïi ñaày ñuû leân Nhö Lai. Con tuy coù nghe nhöõng lôøi aáy, nhöng khoâng ñeå vaøo loøng, cuõng khoâng sinh yù töôûng raèng: “Neân boû vò naøy maø thí cho vò kia; boû vò kia maø thí cho vò naøy.” Song con laïi coù yù nghó: “Neân boá thí cho heát thaûy caùc loaïi höõu hình. Vì taát caû ñeàu do aên maø toàn taïi; khoâng aên thì cheát.” Töï thaân con nghe Nhö Lai noùi baøi keä aáy, haèng ghi nhôù trong loøng khoâng heà queân maát. Baøi keä aáy nhö vaày: Boá thí, bình ñaúng khaép Khoâng heà coù traùi nghòch Taát seõ gaëp Hieàn thaùnh Nhôø ñaây maø ñöôïc ñoä. Baïch Theá Toân, baøi keä ñoù nhö vaäy, maø chính con ñaõ nghe Nhö Lai noùi, haèng ghi nhôù kyõ vaø vaâng laøm theo. Phaät noùi vôùi Ñaïi töôùng: –Laønh thay! Ñoù goïi laø hueä thí vôùi taâm bình ñaúng cuûa Boà-taùt. Boà-taùt khi boá thí khoâng khôûi leân yù nieäm raèng: “Ta neân cho ngöôøi naøy, boû qua ngöôøi naøy.” Maø luoân luoân hueä thí bình ñaúng, vôùi suy nieäm raèng: “Heát thaûy chuùng sinh do aên maø toàn taïi, khoâng aên thì cheát.” Boà-taùt khi haønh boá thí, cuõng tö duy haønh nghieäp naøy. Roài Phaät noùi baøi keä: Nhöõng ai tu haïnh naøy Haønh aùc vaø haønh thieän

Trì tín , töùc haønh Thaùnh giaû Tuøy tín haønh. Paøli: Saddhaønusaørin. 9.

Phuïng phaùp , töùc haønh Thaùnh giaû Tuøy phaùp haønh. Paøli: Dhammaønusaørin. 10.

Ngöôøi aáy töï thoï baùo
Haønh khoâng heà suy hao.
Ngöôøi kia theo haønh nghieäp
Maø nhaän quaû baùo aáy
Laøm thieän ñöôïc baùo thieän
Laøm aùc chòu aùc baùo.
Laøm aùc hay laøm thieän
Tuøy theo vieäc ñaõ laøm
Cuõng nhö naêm gioáng thoùc
Theo gioàng maø keát haït.
Naøy ñaïi töôùng Sö Töû, haõy baèng phöông tieän naøy maø bieát raèng thieän hay aùc ñeàu tuøy theo nhöõng gì ñaõ haønh. Vì sao? Töø luùc môùi phaùt taâm cho ñeán khi thaønh ñaïo, taâm khoâng taêng giaûm, khoâng löïa choïn ngöôøi, khoâng xeùt ñeán haïng baäc cuûa ngöôøi aáy. Cho neân, naøy Sö
Töû, neáu khi muoán hueä thí, haõy luoân nieäm bình ñaúng, chôù khôûi taâm thò phi. Nhö vaäy, naøy Sö
Töû, haõy hoïc ñieàu naøy.
Baáy giôø Theá Toân laïi noùi baøi keä tuøy hyû11:
Thí vui, ngöôøi yeâu meán
Ñöôïc moïi ngöôøi khen ngôïi
Ñeán ñaâu cuõng khoâng ngaïi
Cuõng khoâng coù taâm ganh tî.
Cho neân ngöôøi trí thí
Deïp boû caùc töôûng aùc
Laâu daøi ñeán coõi thieän
Ñöôïc chö Thieân ñoùn möøng.
Theá Toân noùi baøi keä naøy xong roài, rôøi choã ngoài ñöùng daäy maø ra veà.
Baáy giôø Sö Töû nghe nhöõng ñieàu Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 7

Nghe nhö vaày:
Moät thôøi, Phaät ôû taïi nöôùc Xaù-veä, trong vöôøn Kyø thoï Caáp coâ ñoäc.
Baáy giôø vua Ba-tö-naëc ñi ñeán choã Theá Toân, cuùi ñaàu laïy döôùi chaân roài ngoài xuoáng moät beân. Khi aáy vua Ba-tö-naëc baïch Theá Toân raèng:
–Phaøm nhaø boá thí neân thí choã naøo?
Theá Toân noùi:

–Tuøy theo, taâm hoan hyû choã naøo, boá thí choã ñoù.

Vua laïi baïch Phaät:

–Thí choã naøo thì ñöôïc coâng ñöùc lôùn?

Phaät ñaùp:

–Vua ñaõ noùi neân thí choã naøo, nay laïi hoûi ñöôïc phöôùc coâng ñöùc.

Roài Phaät noùi vôùi vua:

Nguyeân Haùn: Saån , chuù nguyeän hoài höôùng coâng ñöùc sau khi aên. Paøli: Anumodana. 11.

–Ta nay hoûi laïi vua, tuøy theo sôû thích maø traû lôøi. Naøy ñaïi vöông, hoaëc coù con trai Saùt-lôïi ñeán; hoaëc con trai Baø-la-moân ñeán; nhöng ngöôøi ñoù ngu si, khoâng bieát gì, taâm yù thaùc loaïn, haèng khoâng ñònh tónh. Noù ñeán choã vua, hoûi vua: “Chuùng toâi seõ phuïng söï Thaùnh vöông12, tuøy thôøi maø ngaøi caàn ñeán.” Theá naøo, ñaïi vöông coù caàn ngöôøi aáy ôû hai beân khoâng? Vua ñaùp: –Khoâng caàn, baïch Theá Toân. Vì sao? Do ngöôøi aáy khoâng coù trí tueä saùng suoát, taâm thöùc ñònh tónh, khoâng kham ñoái phoù keû ñòch beân ngoaøi keùo ñeán. Phaät baûo vua: –Theá naøo, ñaïi vöông, neáu coù ngöôøi Saùt-lôïi hay Baø-la-moân coù nhieàu phöông tieän, khoâng e ngaïi ñieàu gì, cuõng khoâng sôï haõi, coù theå tröø deïp keû ñòch beân ngoaøi; ngöôøi aáy ñeán choã vua, taâu vua raèng: “Chuùng toâi tuøy thôøi haàu haï ñaïi vöông. Nguyeän ban aân maø chaáp nhaän.” Theá naøo, ñaïi vöông, vua coù thaâu nhaän ngöôøi aáy khoâng? Vua baïch Phaät: –Vaâng, baïch Theá Toân, con seõ thaâu nhaän ngöôøi aáy. Vì sao? Do ngöôøi aáy coù khaû naêng tröø deïp ngoaïi ñòch, khoâng e ngaïi, khoâng sôï haõi. Phaät noùi vôùi vua: –ÔÛ ñaây, Tyø-kheo cuõng vaäy, caùc caên ñaày ñuû, xaû naêm, thaønh töïu saùu, thuû hoä moät, haøng phuïc boán13. Boá thí ñeán vò aáy ñöôïc phöôùc raát nhieàu. Vua hoûi Phaät: –Theá naøo laø Tyø-kheo xaû naêm, thaønh töïu saùu, thuû hoä moät, haøng phuïc boán? Phaät noùi: –ÔÛ ñaây, Tyø-kheo xaû boû naêm trieàn caùi, laø trieàn caùi tham duïc, trieàn caùi saân haän, trieàn caùi thuïy mieân, trieàn caùi traïo cöû hoân traàm14. Nhö vaäy goïi laø Tyø-kheo xaû naêm. Theá naøo Tyø-kheo thaønh töïu saùu? Ñaïi vöông neân bieát, ôû ñaây Tyø-kheo khi thaáy saéc khoâng khôûi saéc töôûng, duyeân vaøo ñoù maø giöõ gìn nhaõn caên; tröø khöû nieäm aùc baát thieän maø thuû hoä nhaõn caên. Tai, muõi, löôõi,15 thaân, yù, khoâng khôûi yù thöùc16 maø thuû hoä yù caên. Nhö vaäy goïi laø Tyø-kheo thaønh töïu saùu. Theá naøo laø Tyø-kheo hoä trì moät? ÔÛ ñaây, Tyø-kheo buoäc nieäm tröôùc maét. Nhö vaäy, Tyø-kheo hoä trì moät. Theá naøo laø Tyø-kheo haøng phuïc boán? ÔÛ ñaây, Tyø-kheo haøng phuïc thaân ma, duïc ma, töû ma, thieân ma. Taát caû ñeàu ñöôïc haøng phuïc. Nhö vaäy, Tyø-kheo haøng phuïc boán. Ñoù laø, ñaïi vöông, xaû naêm, thaønh töïu saùu, hoä trì moät, haøng phuïc boán. Boá thí ñeán ngöôøi nhö vaäy ñöôïc phöôùc khoâng theå löôøng. Ñaïi vöông, taø kieán vaø bieân kieán töông öng, nhöõng ngöôøi nhö vaäy maø thí cho thì khoâng coù ích. Khi aáy vua baïch Phaät: –Ñuùng vaäy, baïch Theá Toân, boá thí cho nhöõng vò nhö vaäy, phöôùc ñöùc khoâng theå löôøng. Neáu cho moät Tyø-kheo thaønh töïu chæ moät phaùp, phöôùc coøn khoâng theå löôøng, haø huoáng cho caùc vò khaùc. Moät phaùp aáy laø gì? Ñoù laø nieäm thaân. Vì sao?

Ni-kieàn Töû chuû tröông thaân

12.

Ñeå baûn: Thaùnh vöông. Coù baûn cheùp laø Thaùnh chuùng.

13.

Xem kinh soá 2 phaåm 46.

14.

Nguyeân Haùn: Ñieäu nghi.

15.

Ñeå baûn cheùp nhaàm laø khaåu (mieäng).

16.

Nguyeân Haùn: Baát khôûi yù thöùc. Coù leõ cheùp nhaàm. Neân hieåu, yù nhaän thöùc phaùp, nhöng khoâng khôûi caùc töôûng veà phaùp.

haønh, khoâng chuû tröông khaåu haønh vaø yù haønh.17" Phaät noùi: –Nhöõng ngöôøi Ni-kieàn Töû ngu hoaëc, yù thöôøng thaùc loaïn, taâm thöùc baát ñònh. Vì phaùp cuûa thaày hoï laø nhö vaäy, neân hoï noùi nhö vaäy. Baùo öùng do bôûi haønh vi cuûa thaân maø hoï phaûi chòu thì khoâng ñaùng noùi. Haønh vi cuûa yù thì voâ hình, khoâng theå thaáy. Vua baïch Phaät: –Trong ba haønh naøy, haønh naøo naëng nhaát, haønh bôûi thaân, haønh bôûi mieäng, hay haønh bôûi yù? Phaät noùi vôùi vua: –Trong ba haønh naøy, haønh bôûi yù naëng nhaát. Haønh bôûi thaân vaø haønh bôûi mieäng, khoâng ñaùng ñeå noùi. Vua hoûi Phaät: –Do nhaân duyeân gì maø noùi haønh bôûi yù laø toái ñeä nhaát? Phaät noùi: –Phaøm nhöõng haønh vi maø con ngöôøi laøm tröôùc heát ñöôïc suy nieäm bôûi yù, sau ñoù môùi phaùt ra mieäng. Daãn phaùt ra mieäng, khieán thaân haønh saùt, ñaïo, daâm. Thieät caên baát ñònh, cuõng khoâng coù ñaàu moái. Giaû söû ngöôøi maïng chung, thieät caên vaãn toàn taïi. Nhöng, naøy ñaïi vöông, vì sao thaân, mieäng cuûa ngöôøi aáy khoâng laøm ñöôïc gì caû? Vua baïch Phaät: –Vì ngöôøi kia khoâng coù yù caên, neân môùi nhö vaäy. Phaät baûo vua: –Do phöông tieän naøy maø bieát raèng yù caên laø toái quan troïng, coøn hai caùi kia thì nheï thoâi. Baáy giôø Theá Toân noùi baøi keä naøy: Taâm laø goác cuûa phaùp Taâm chuû, taâm sai söû Ai vôùi taâm nieäm aùc Maø haønh ñoäng, taïo taùc, Theo ñoù maø thoï khoå Nhö veát laên baùnh xe Taâm laø goác cuûa phaùp Taâm chuû, taâm sai söû. Ai trong taâm nieäm thieän Maø haønh ñoäng, taïo taùc Ngöôøi aáy nhaän baùo thieän Nhö boùng ñi theo hình.18 Khi aáy vua Ba-tö-naëc baïch Theá Toân raèng: –Ñuùng nhö Nhö Lai noùi, ngöôøi laøm aùc, thaân haønh aùc, tuøy theo haønh aáy maø rôi vaøo ñöôøng aùc. Phaät noùi: –Vua quaùn saùt yù nghóa gì maø ñeán hoûi Ta, boá thí cho haïng ngöôøi naøo thì ñöôïc phöôùc nhieàu?

17. Ñeå baûn cheùp nhaàm: Keå thaân haønh vaø khaåu haønh, khoâng keå yù haønh. Xem Trung 32 kinh 133: Ni-kieàn Töû chuû tröông thaân quan troïng, coøn khaåu vaø yù khoâng quan troïng. Cf. Paøli, M.. 56 Upaøli. 18. Phaùp cuù Paøli, Dhp. 1-2.

Vua baïch Phaät: –Xöa, coù laàn con ñeán choã Ni-kieàn Töû, hoûi Ni-kieàn Töû raèng: "Neân hueä thí ôû choã naøo?" Ni-kieàn Töû nghe con hoûi laïi luaän sang vaán ñeà

khaùc chöù khoâng traû lôøi. Khi aáy Ni- kieàn Töû noùi vôùi con raèng: “Sa-moân Cuø-ñaøm noùi nhö vaày: Thí cho Ta ñöôïc phöôùc nhieàu. Cho ngöôøi khaùc, khoâng coù phöôùc. Haõy boá thí cho ñeä töû cuûa Ta; khoâng neân cho nhöõng ngöôøi khaùc. Nhöõng ai boá thí cho ñeä töû cuûa Ta seõ ñöôïc phöôùc ñöùc khoâng theå löôøng.” Phaät hoûi vua: –Luùc baáy giôø vua traû lôøi nhö theá naøo? Vua baïch Phaät: –Luùc ñoù con suy nghó raèng, coù theå coù lyù do ñoù. Hueä thí ñeán Nhö Lai phöôùc aáy khoâng theå löôøng. Vì vaäy nay hoûi Phaät: Neân boá thí choã naøo thì phöôùc aáy khoâng theå löôøng? Song, nay Theá Toân khoâng töï khen ngôïi mình, cuõng khoâng cheâ bai ngöôøi khaùc. Phaät baûo vua: –Chính töø mieäng Ta khoâng noùi nhö vaäy, raèng boá thí cho Ta thì ñöôïc phöôùc nhieàu; coøn cho ngöôøi khaùc thì khoâng. Nhöng ñieàu maø ta ñaõ noùi, thöùc aên dö trong baùt mang cho ngöôøi, phöôùc aáy khoâng theå löôøng. Vôùi taâm thanh tònh maø ñoå thöùc aên dö vaøo trong nöôùc saïch, luoân luoân khôûi leân taâm nieäm raèng, caùc loaøi höõu hình ôû trong nöôùc naøy ñöôïc nhôø ôn voâ löôïng. Huoáng chi laø loaøi ngöôøi.19 Nhöng, ñaïi vöông, ôû ñaây Ta cuõng noùi, boá thí cho ngöôøi trì giôùi, phöôùc aáy khoù löôøng. Cho ngöôøi phaïm giôùi, khoâng ñuû ñeå noùi. Ñaïi vöông neân bieát, ví duï nhö con trai nhaø noâng kheùo caøy xôùi ñaát, doïn deïp caùc thöù ueá taïp, roài mang gioáng thoùc gieo vaøo ruoäng toát, ôû ñaây roài seõ gaët haùi haït khoâng theå haïn löôïng. Coøn nhö con nhaø noâng kia khoâng chòu doïn ñaát, khoâng tröø boû caùc thöù ueá taïp, maø gieo goáng thoùc vaøo ñoù, thì löôïng thu hoaïch khoâng ñaùng ñeå noùi. ÔÛ ñaây, vôùi Tyø-kheo cuõng vaäy. Neáu Tyø-kheo naøo xaû naêm, thaønh töïu saùu, hoä trì moät, haøng phuïc boán; hueä thí cho vò ñoù, phöôùc aáy khoâng theå löôøng. Cho ngöôøi taø kieán, khoâng ñaùng ñeå noùi. Cuõng nhö, ñaïi vöông, ngöôøi Baø-la-moân maø yù khoâng e sôï, coù khaû naêng haøng phuïc keû ñòch beân ngoaøi; neân ví duï ngöôøi naøy vôùi A-la-haùn. Coøn ngöôøi Baø-la-moân kia, maø yù khoâng chuyeân ñònh, haõy ví duï cho ngöôøi taø kieán. Baáy giôø vua Ba-tö-naëc baïch Theá Toân raèng: –Boá thí cho ngöôøi trì giôùi, phöôùc aáy khoâng theå löôøng. Töø nay veà sau, coù ai ñeán caàu xin, con seõ khoâng bao giôø traùi nghòch.20 Neáu boán boä chuùng coù ai ñeán caàu xin thöù gì, con cuõng khoâng nghòch yù, maø tuøy thôøi cung caáp cho aùo chaên, ñoà aên uoáng, giöôøng choõng toïa cuï; vaø cuõng boá thí cho caùc vò phaïm haïnh. Phaät noùi: –Chôù noùi nhö vaäy. Vì sao? Boá thí cho suùc sinh maø phöôùc aáy coøn khoù löôøng, huoáng chi boá thí cho ngöôøi. Ñieàu maø hoâm nay Ta noùi, laø boá thí cho ngöôøi trì giôùi thì khoù tính keå hôn ngöôøi phaïm giôùi. Vua Ba-tö-naëc baïch Phaät: –Hoâm nay moät laàn nöõa con xin töï quy y. Bôûi vì, nay Theá Toân aân caàn cho ñeán caû nhöõng ngöôøi ngoaïi ñaïo haèng phæ baùng Theá Toân. Laïi nöõa, Nhö Lai khoâng tham lôïi döôõng.

19. Ñoaïn vaên naøy ñeå baûn cheùp soùt. Xem kinh soá 3 phaåm 47. 20. Ñoaïn vaên naøy coù nhaûy soùt neân khoâng phuø hôïp vôùi caâu traû lôøi cuûa Phaät tieáp theo. Vaên ñaày ñuû, xem kinh soá 3 phaåm 47 treân.

Quoác söï ngoån ngang, nay con muoán veà nghæ.

Phaät baûo vua:

–Neân bieát ñuùng luùc.

Baáy giôø vua Ba-tö-naëc nghe nhöõng ñieàu Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 8

Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Phaät ôû taïi nöôùc Xaù-veä, trong vöôøn Kyø thoï Caáp coâ ñoäc. Baáy giôø vua Ba-tö- naëc sau khi gieát moät traêm ngöôøi con cuûa baø meï keá,21 loøng sinh hoái haän: –Ta gaây neân nguoàn aùc thaät quaù nhieàu. Ta caàn gì nöõa? Do ngoâi vua maø ta gieát moät traêm ngöôøi aáy. Ai coù theå tröø noåi saàu öu naøy cho ta? Vua Ba-tö-naëc laïi nghó: "Chæ coù Theá Toân môùi tröø ñöôïc öu phieàn naøy cho ta." Roài vua laïi nghó: "Ta khoâng neân oâm moái saàu öu naøy. Haõy im laëng maø ñeán choã Theá Toân. Neân ñi ñeán Theá Toân vôùi uy nghi cuûa moät oâng vua." Khi aáy vua Ba-tö-naëc baûo quaàn thaàn: –Caùc ngöôi haõy nghieâm chænh xe baûo vuõ*, nhö vöông phaùp töø tröôùc. Ta muoán ra khoûi thaønh Xaù-veä ñeå thaân caän Nhö Lai. Quaàn thaàn vaâng leänh vua, töùc thì nghieâm chænh xe baûo vuõ, sau ñoù ñeán taâu vua: –Xa giaù ñaõ nghieâm chænh. Taâu ñaïi vöông bieát thôøi. Vua Ba-tö-naëc lieàn ngöï xe baûo vuõ, gioùng chieâng, ñaùnh troáng, treo luïa laø phöôùn loïng, quaân haàu ñeàu mang khoâi giaùp, binh khí; quaàn thaàn vaây quanh tröôùc sau, ra khoûi thaønh Xaù- veä, ñi ñeán tinh xaù Kyø hoaøn, roài ñi boä vaøo trong. Nhö vöông phaùp töø tröôùc, vua deïp boû naêm thöù nghi tröôïng laø loïng, maõo thieân quan, quaït, kieám vaø haøi, roài ñi ñeán choã Theá Toân, cuùi ñaàu laïy döôùi chaân, uùp maët saùt daát, laïi laáy tay vuoát baøn chaân cuûa Nhö Lai vaø traàn thaät heát chuyeän cuûa mình: –Con nay hoái loãi, söûa ñoåi loãi laàm cuõ, tu söûa ñieàu saép tôùi. Con ngu hoaëc, khoâng phaân bieät chaân nguïy, ñaõ gieát moät traêm ngöôøi con cuûa meï keá vì quyeàn löïc laøm vua. Hoâm nay con ñeán saùm hoái. Cuùi xin chaáp nhaän. Phaät baûo: –Laønh thay, ñaïi vöông! Haõy trôû veà vò trí cuõ. Nay Ta seõ noùi phaùp. Vua Ba-tö-naëc lieàn ñöùng daäy, cuùi laïy döôùi chaân Theá Toân, roài trôû veà choã ngoài cuûa mình. Phaät noùi vôùi Vua: –Maïng ngöôøi mong manh, thoï laâu laém khoâng quaù traêm naêm. Khoâng maáy ai soáng ñeán traêm tuoåi. Moät traêm naêm ôû ñaây keå laø moät ngaøy moät ñeâm treân trôøi Tam thaäp tam. Tính theo soá ngaøy treân ñoù, ba möôi ngaøy laø moät thaùng, möôøi hai thaùng laø moät naêm. Trôøi Tam thaäp tam kia thoï chính thöùc moät ngaøn tuoåi. Tính theo tuoåi loaøi ngöôøi, aáy laø thoï ñöôïc möôøi hai vaïn naêm22.

21. Theo truyeàn thuyeát Paøli, vua nghe lôøi saøm taáu gieát Bandhula vaø ba möôi hai ngöôøi con trai cuûa oâng naøy. Nhöng do thaùi ñoä khoâng haän thuø cuûa vôï Bandhula laø baø Mallikaø-bandhula, vua khaùm phaù ra söï sai laàm cuûa mình neân raát hoái haän. 22. Ñeå baûn: Möôøi vaïn. TNM: Möôøi hai vaïn. Nhöng, con soá khoâng phuø hôïp vôùi kinh soá 10 phaåm 17, noùi "tuoåi thoï trôøi Tam thaäp tam laø moät ngaøn naêm; cuõng coù vò nöûa chöøng yeåu. Tính soá naêm theo loaøi ngöôøi laø ba

Laïi keå moät ngaøy moät ñeâm trong ñòa nguïc Hoaøn hoaït. ÔÛ ñoù, ba möôi ngaøy laø moät thaùng, möôøi hai thaùng laø moät naêm. Tuoåi thoï trong ñòa nguïc Hoaøn

hoaït laø naêm ngaøn naêm, hoaëc thoï nöûa kieáp, hoaëc thoï moät kieáp, tuøy theo nhöõng ñieàu ñaõ laøm; cuõng coù keû yeåu nöûa chöøng. Tính theo naêm loaøi ngöôøi, aáy laø thoï moät traêm öùc tuoåi23. Ngöôøi trí haèng suy nghó maø tu taäp ñaày ñuû haønh naøy, sao laïi coøn laøm aùc ñeå laøm gì? Vui ít, khoå nhieàu, tai öông khoâng keå heát. Cho neân, ñaïi vöông, chôù vì thaân mình, cha meï, vôï con, quoác thoå, nhaân daân, maø thi haønh nghieäp toäi aùc. Chôù vì thaân cuûa vua maø taïo goác reã toäi aùc. Cuõng nhö moät chuùt ñöôøng24, môùi neám thì ngoït, nhöng sau ñoù khoå. Ñaây cuõng vaäy, ôû trong caùi tuoåi thoï ngaén nguûi aáy, sao laïi laøm aùc? Ñaïi vöông neân bieát, coù boán sôï haõi lôùn haèng truy böùc thaân ngöôøi, khoâng bao giôø coù theå öùc cheá; cuõng khoâng theå duøng chuù thuaät, chieán ñaáu, coû thuoác, maø coù theå öùc cheá ñöôïc. Ñoù laø, sinh, giaø, beänh, cheát. Cuõng nhö boán hoøn nuùi lôùn töø boán phöông aäp ñeán vôùi nhau, laøm gaõy ñoå caây coái, taát caû ñeàu bò huûy dieät. Boán söï kieän naøy cuõng vaäy. Ñaïi vöông neân bieát, khi sinh ra, cha meï oâm loøng saàu lo, khoå naõo, khoâng theå keå heát. Khi söï giaø ñeán, khoâng coøn trai treû nöõa, thaân hình baïi hoaïi; tay chaân, gaân khôùp loûng leûo. Khi beänh ñeán, luùc ñang trai treû, maø khoâng coøn khí löïc, maïng soáng ruùt ngaén daàn. Khi cheát ñeán, maïng caên bò caét ñöùt, aân aùi bieät ly, naêm aám tan raõ. Ñaïi vöông, ñoù laø boán sôï haõi lôùn, khieán cho khoâng ñöôïc töï taïi. Laïi coù ngöôøi quen laøm vieäc saùt sinh, gaây caùc caên nguyeân toäi aùc. Neáu sinh trong loaøi ngöôøi, tuoåi thoï raát ngaén. Ngöôøi quen thoùi troäm cöôùp, veà sau sinh nhaèm ngheøo khoán, aùo khoâng ñuû che thaân, aên khoâng ñaày mieäng. Ñoù laø do laáy taøi vaät cuûa ngöôøi, neân môùi chòu nhö vaäy. Neáu sinh trong loaøi ngöôøi, phaûi chòu voâ löôïng khoå. Neáu ngöôøi daâm vôï ngöôøi khaùc, sau sinh trong loaøi ngöôøi thì gaëp vôï khoâng trinh löông. Ngöôøi noùi doái, sau sinh laøm ngöôøi thì lôøi noùi khoâng ai tin, bò moïi ngöôøi khi deã. AÁy laø do tröôùc kia löøa doái ñôøi, noùi ñieàu hö nguïy. Ngöôøi aùc khaåu, chòu toäi ñòa nguïc. Neáu sinh trong loaøi ngöôøi thì nhan saéc xaáu xí, aáy laø do tieàn thaân aùc khaåu neân chòu baùo öùng naøy. Ngöôøi noùi yû ngöõ, chòu toäi ñòa nguïc. Neáu sinh trong loaøi ngöôøi, trong nhaø baát hoøa, thöôøng hay ñaáu loaïn nhau. Sôû dó nhö vaäy, do baùo öùng cuûa vieäc laøm bôûi tieàn thaân. Ngöôøi noùi hai löôõi, gaây ñaáu loaïn ñaây kia, thoï toäi ñòa nguïc. Neáu sinh trong loaøi ngöôøi, gia thaát baát hoøa, thöôøng coù chuyeän gaây goã. Sôû dó nhö vaäy, ñeàu do ñôøi tröôùc gaây ñaáu loaïn ñaây kia. Ngöôøi hay ganh tî keû khaùc, chòu toäi ñòa nguïc. Neáu sinh trong loaøi ngöôøi, thöôøng bò ngöôøi gheùt. Thaûy ñeàu do haønh vi ñôøi tröôùc maø ra nhö vaäy Ngöôøi khôûi taâm möu haïi, chòu toäi ñòa nguïc. Neáu sinh trong loaøi ngöôøi, yù khoâng chuyeân ñònh. Sôû dó nhö vaäy, ñeàu do ñôøi tröôùc moùng taâm nhö vaäy. Hoaëc ngöôøi quen hoïc theo taø kieán, chòu toäi ñòa nguïc. Neáu sinh trong loaøi ngöôøi, phaûi ñieác, muø, caâm ngoïng, khoâng ai muoán nhìn. AÁy laø do nhaân duyeân bôûi vieäc laøm ñôøi tröôùc. Ñoù laø, ñaïi vöông, do baùo öùng cuûa möôøi ñieàu aùc naøy maø daãn ñeán tai öông nhö vaäy,

möôi saùu öùc naêm…”

23.

Con soá naøy khoâng phuø hôïp vôùi soá ñöôïc keå trong kinh soá 10 phaåm 47 treân.
24.
Ñeå baûn coù theå cheùp soùt. Neân hieåu laø moät chuùt maät ñaàu löôõi dao.
chòu voâ löôïng khoå; huoáng nöõa laø ngoaøi ñoù ra. Cho neân, ñaïi vöông, haõy cai trò ñuùng phaùp, chöù ñöøng phi phaùp. Laáy chaùnh lyù maø trò daân, chöù ñöøng phi lyù. Ñaïi vöông, neáu cai trò daân baèng chaùnh phaùp, sau khi maïng chung thaûy ñeàu sinh leân trôøi. Ñaïi vöông sau khi maïng chung ñöôïc nhaân daân töôûng nhôù khoâng heà queân, tieáng toát löu truyeàn xa. Ñaïi vöông neân bieát, nhöõng ai cai trò nhaân daân baèng phi phaùp, sau khi cheát ñeàu sinh vaøo ñòa nguïc. Baáy giôø nguïc toát troùi laïi naêm choã, ôû trong ñoù chòu khoå khoâng theå löôøng heát ñöôïc; hoaëc bò roi, hoaëc bò troùi, hoaëc bò neän; hoaëc chaët tay chaët chaân, hoaëc nöôùng treân löûa, hoaëc roùt nöôùc ñoàng soâi leân thaân, hoaëc loät da, hoaëc moå buïng, hoaëc ruùt löôõi, hoaëc ñaâm vaøo thaân, hoaëc bò cöa xeû, hoaëc bò giaõ trong coái saét hoaëc cho baùnh xe caùn naùt thaân, hay ñuoåi chaïy treân nuùi dao röøng kieám, khoâng cho ngöøng nghæ; hoaëc baét oâm coät saét chaùy, hoaëc moùc maét, hoaëc xeûo tai, xeûo muõi, chaët tay chaân; caét roài moïc trôû laïi. Hoaëc bò boû caû thaân mình vaøo trong vaïc lôùn; hoaëc bò chóa saét quay laên thaân theå khoâng cho ngöøng nghæ; hoaëc bò loâi töø trong vaïc ra maø ruùt gaân xöông soáng laøm daây buoäc thaân vaøo xe25, sau ñoù laïi cho vaøo ñòa nguïc Nhieát chích26. Laïi vaøo ñòa nguïc Nhieät thæ. Laïi vaøo ñòa nguïc Thích. Laïi vaøo ñòa nguïc Hoâi. Laïi vaøo ñòa nguïc Ñao thoï. Laïi baét naèm ngöõa, ñem hoøn saét noùng baét nuoát, laên töø treân xuoáng khieán ruoät, daï daøy bò chaùy ruïc heát. Laïi roùt nöôùc ñoàng soâi vaøo mieäng, töø treân chaûy xuoáng döôùi. Trong ñoù, chòu khoå khoâng cuøng taän. Chæ khi naøo heát toäi môùi ñöôïc thoaùt ra. Ñaïi vöông, söï kieän chuùng sinh vaøo ñòa nguïc laø nhö vaäy. Ñeàu do ñôøi tröôùc cai trò khoâng nghieâm chænh ñuùng phaùp. Baáy giôø Theá Toân noùi baøi keä: Traêm naêm quen buoâng lung Veà sau vaøo ñòa nguïc Vaäy coù gì ñaùng tham Chòu toäi khoâng keå xieát? Ñaïi vöông, cai trò ñuùng phaùp thì töï cöùu giuùp ñöôïc töï thaân, cha meï, vôï con, noâ tyø, thaân toäc, chaêm lo quoác söï. Cho neân, ñaïi vöông, haõy cai trò ñuùng phaùp, chôù ñöøng phi phaùp. Maïng ngöôøi raát ngaén; soáng treân ñôøi chæ trong thoaùng choác maø thoâi. Sinh töû laâu daøi, nhieàu ñieàu ñaùng sôï. Khi caùi cheát ñeán, baáy giôø môùi keâu khoùc; gaân coát lìa tan, thaân theå ñoâng cöùng; baáy giôø khoâng ai coù theå cöùu ñöôïc; khoâng phaûi coù cha meï, vôï con, noâ tyø, thuoäc haï, quoác thoå nhaân daân, maø coù theå cöùu ñöôïc. Gaëp tai hoïa naøy, ai coù theå chòu thay cho? Duy chæ coù söï boá thí, trì giôùi, noùi naêng thöôøng töø hoøa khoâng laøm thöông toån yù ngöôøi, taïo caùc coâng ñöùc, haønh caùc goác reã thieän. Baáy giôø Theá Toân noùi baøi keä naøy: Keû trí neân hueä thí Ñöôïc chö Phaät khen ngôïi Cho neân, taâm thanh tònh Chôù coù yù löôøi bieáng. Vì söï cheát böùc baùch Chòu khoå naõo to lôùn Rôi vaøo ñöôøng döõ kia

25. Nguyeân Haùn: Trì duïng trò xa, “duøng laøm roi ñaùnh xe (?) Nhöng, tham chieáu, Tröôøng 19 (tr. 124c28), noùi veà hình phaït trong ñòa nguïc Voâ giaùn. Teân caùc ñòa nguïc: Nhieät chích , nöôùng. Nhieät thæ , phaân noùng. Thích , gai nhoïn. Hoâi

, tro. 26.

Ñao thoï , röøng dao. Teân töông ñöông vaø chi tieát, Tröôøng 19, kinh 30 Theá Kyù, phaåm 4: Ñòa Nguïc.

Khoâng giaây laùt ngöøng nghæ.
Khi söï cheát saép ñeán
Chòu khoå naõo voâ cuøng
Caùc caên töï nhieân hoaïi
Vì aùc khoâng ngöøng nghæ.
Neáu khi thaày thuoác ñeán
Taäp hôïp caùc thöù thuoác
Cuõng khoâng cöùu noãi thaân
Vì aùc khoâng ngöøng nghæ.
Hoaëc khi thaân toäc ñeán
Hoûi taøi saûn tröôùc kia
Maø tai khoâng nghe tieáng
Vì aùc khoâng ngöøng nghæ.
Hoaëc khi dôøi xuoáng ñaát
Ngöôøi beänh naèm leân treân
Thaân hình nhö reã khoâ
Vì aùc khoâng ngöøng nghæ.
Hoaëc khi ñaõ maïng chung
Maïng, thöùc ñaõ lìa thaân
Thaân hình nhö gaïch ngoùi
Vì aùc khoâng ngöøng nghæ.
Hoaëc khi laø thaây cheát
Thaân toäc ñeán tha ma
Khoâng caäy nhôø ai ñöôïc
Duy chæ caäy nhôø phöôùc.
Cho neân, ñaïi vöông, haõy tìm caàu phöông tieän thi haønh phöôùc nghieäp. Nay khoâng laøm, sau aên naên voâ ích.
Baáy giôø Theá Toân noùi baøi keä naøy:
Nhö Lai do phöôùc löïc
Haøng phuïc ma, quyeán thuoäc
Nay ñaõ ñöôïc Phaät löõ.
Neân phöôùc löïc toái toân.
Cho neân, ñaïi vöông, haõy nhôù nghó taïo phöôùc. Ñaõ laøm ñieàu aùc, haõy aên naên, chôù ñöøng taùi phaïm.
Baáy giôø Theá Toân noùi baøi keä naøy:
Tuy laø nguoàn cöïc aùc

Saùm hoái, vôi moûng daàn
Khi aáy ôû theá gian
Goác reã ñeàu dieät heát.
Cho neân, ñaïi vöông, chôù vì thaân mình maø thi haønh vieäc aùc. Chôù vì cha meï, vôï con,
Sa-moân, Baø-la-moân, maø thi haønh vieäc aùc, taäp quen haønh aùc. Nhö vaäy, ñaïi vöông, haõy hoïc ñieàu naøy.
Baáy giôø Theá Toân noùi baøi keä naøy:
Chaúng cha meï, anh em
Cuõng khoâng phaûi thaân toäc
Maø traùnh khoûi naïn27 naøy Taát caû boû, theo cheát. Cho neân, ñaïi vöông, töø nay trôû ñi haõy theo ñuùng phaùp maø cai trò, chôù theo phi phaùp. Nhö vaäy, ñaïi vöông, haõy hoïc ñieàu naøy. Baáy giôø vua Ba-tö-naëc nghe nhöõng ñieàu Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 9

Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Phaät ôû taïi nöôùc Xaù-veä, trong vöôøn Kyø thoï Caáp coâ ñoäc. Baáy giôø vua Ba-tö-naëc chieâm bao thaáy möôøi söï kieän. Vua tænh giaác, heát söùc kinh sôï, lo maát nöôùc, maát thaân maïng, vôï con. Saùng ngaøy, vua trieäu caùc coâng khanh, ñaïi thaàn, ñaïo só vaø Baø-la-moân minh trí, nhöõng ai coù theå giaûi caùc ñieàm moäng, thaûy ñeàu ñöôïc trieäu taäp. Roài vua keå laïi möôøi söï kieän chieâm bao hoài ñeâm, hoûi: “Ai coù theå giaûi ñöôïc?” Coù vò Baø-la-moân noùi: –Toâi giaûi ñöôïc. Nhöng sôï vua nghe xong roài khoâng vui. Vua baûo: –Cöù noùi ñi. Baø-la-moân noùi: –Vua seõ maát nöôùc, maát thaùi töû vaø vôï. Vua noùi: –Sao, caùc ngöôøi coù theå caàu ñaûo töø yeåm ñi ñöôïc khoâng? Baø-la-moân noùi: –Vieâc aáy coù theå töø yeåm ñöôïc. Haõy gieát thaùi töû vaø vò phu nhaân maø vua quyù troïng, cuøng nhöõng keû thò tuøng hai beân vaø vò ñaïi thaàn maø vua quyù meán, ñeå ñem teá Thieân vöông. Coù nhöõng ngoïa cuï, baûo vaät traân quyù gì, ñem ñoát heát ñeå cuùng teá trôøi. Nhö vaäy, vua vaø quoác thoå khoâng coù gì ñoåi khaùc. Vua nghe Baø-la-moân noùi maø heát söùc lo raàu, khoâng vui. Vua trôû laïi trai thaát suy nghó veà vieäc aáy. Vua coù vò phu nhaân teân Ma-lôïi, ñi ñeán choã vua, hoûi: –Vua yù gì maø saàu lo khoâng vui? Thaàn thieáp coù ñieàu gì loãi laàm ñoái vôùi vua chaêng? Vua noùi: –Khanh khoâng coù loãi gì ñoái vôùi ta. Nhöng chôù hoûi ñeán söï vieäc aáy. Khanh maø nghe thì seõ kinh sôï. Phu nhaân traû lôøi vua: –Khoâng daùm kinh sôï. Vua noùi: –Khoâng caàn phaûi. Nghe roài seõ kinh sôï. Phu nhaân noùi: –Toâi laø phaân nöûa thaân cuûa ñaïi vöông, coù vieäc gaáp ruùt caàn gieát moät ngöôøi nhö thieáp ñeå vua ñöôïc an oån, chaúng coù gì phaûi sôï. Vua lieàn keå cho phu nhaân nghe möôøi söï kieän chieâm bao hoài ñeâm:

27. Ñeå baûn cheùp laø aùc. TNM: Hoaïn.

1. Thaáy ba caùi vaïc, hai caùi vaïc beân thì ñaày; vaïc giöõa troáng khoâng. Hai vaïc beân soâi suïc, hôi boác giao nhau, nhöng khoâng vaøo caùi vaïc troáng khoâng ôû giöõa. 2. Moäng thaáy con ngöïa maø mieäng cuõng aên, haäu moân cuõng aên. 3. Moäng thaáy caây lôùn troå hoa. 4. Moäng thaáy caây nhoû sinh traùi. 5. Moäng thaáy moät ngöôøi caàm sôïi daây, sau ñoù coù con deâ. Chuû deâ aên sôïi daây. 6. Moäng thaáy con caùo ngoài treân giöôøng baèng vaøng, aên baèng cheùn baùt vaøng. 7. Moäng thaáy con boø lôùn trôû laïi buù söõa con beâ con. 8. Moäng thaáy baày traâu ñen, töø boán maët vöøa roáng vöøa chaïy ñeán, muoán huùc nhau; ñang hôïp, chöa hôïp, khoâng bieát choã cuûa traâu. 9. Moäng thaáy chaèm nöôùc lôùn, giöõa ñuïc, boán beân trong. 10. Moäng thaáy khe nöôùc lôùn, doøng nöôùc noåi soùng maøu ñoû. Thaáy xong, giaät mình tænh daäy, heát söùc kinh sôï, e raèng nöôùc maát, baûn thaân, vôï con, nhaân daân cuõng maát. Saùng nay trieäu taäp coâng khanh ñaïi thaàn, ñaïo nhaân, Baø-la- moân. Hoûi xem ai giaûi moäng ñöôïc. Coù moät ngöôøi Baø-la-moân noùi, haõy gieát thaùi töû vaø phu nhaân maø vua quyù troïng, cuøng vôùi ñaïi thaàn, noâ tyø, ñeå teá töï trôøi. Vì vaäy maø ta saàu lo. Phu nhaân noùi: –Ñaïi vöông chôù saàu lo chieâm bao. Nhö ngöôøi ñi mua vaøng, laáy löûa ñoát, roài ñeå treân ñaù maø maøi; toát hay xaáu töï noù hieän. Nay Phaät ôû gaàn ñaây, trong tinh xaù Kyø hoaøn. Neân ñeán hoûi Phaät. Phaät giaûi thuyeát nhö theá naøo, tuøy theo ñoù maø laøm. Sao laïi ñi tin lôøi oâng Baø-la- moân cuoàng si aáy ñeå roài töï mình saàu khoå, cho ñeán noãi nhö vaäy? Vua nghe môùi tænh ngoä, lieàn goïi quaân haàu nghieâm chænh xa giaù. Vua ngöï treân moät coã xe coù loïng che cao; thò tuøng côõi ngöïa ñi theo coù vaøi vaïn, ra khoûi thaønh Xaù-veä, ñeán tinh xaù Kyø hoaøn, roài xuoáng ñi boä, ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu laïy döôùi chaân, quyø thaúng, chaép tay baïch Theá Toân: –Ñeâm qua naèm moäng thaáy möôøi söï. Nguyeän Phaät thöông xoùt giaûi thuyeát cho con töøng söï kieän moät. Phaät noùi: –Laønh thay, ñaïi vöông! Nhöõng ñieàu vua chieâm bao laø ñieàm baùo vieäc ñôøi sau trong töông lai. Nhaân daân ñôøi sau seõ khoâng coøn sôï caám phaùp, phoå bieán daâm daät, ham muoán vôï con ngöôøi, phoùng tình daâm loaïn maø khoâng bieát nhaøm chaùn; ñoá kî, ngu si, khoâng bieát taøm, khoâng bieát quyù; ñieàu trinh khieát thì boû, gian nònh, sieåm khuùc loaïn caû nöôùc. Vua moäng thaáy ba caùi vaïc, hai caùi vaïc beân thì ñaày; vaïc giöõa troáng khoâng. Hai vaïc beân soâi suïc, hôi boác giao nhau, nhöng khoâng vaøo caùi vaïc troáng khoâng ôû giöõa; ñoù laø, nhaân daân ñôøi sau seõ khoâng caáp döôõng ngöôøi thaân, keû khoán cuøng; ñoàng thaân thích thì khoâng thaân, ngöôïc laïi thaân ngöôøi döng giaøu sang, giao du vôùi nhau, bieáu taëng laãn nhau. Söï kieän thöù nhaát maø vua moäng thaáy, chính laø nhö vaäy. Thaáy con ngöïa maø mieäng cuõng aên, haäu moân cuõng aên. Ñoù laø, ñôøi sau, nhaân daân, ñaïi thaàn, traêm quan tröôûng laïi, coâng khanh, vöøa aên loäc nhaø quan, laïi vöøa aên cuûa daân. Thu thueá khoâng ngöøng. Quan laïi caáp döôùi laøm chuyeän gian; daân khoâng yeân, khoâng ôû yeân nôi queâ cuõ. Söï kieän thöù hai maø vua moäng thaáy, chính laø nhö vaäy. Vua moäng thaáy goác caây lôùn troå hoa. Ñôøi sau, nhaân daân phaàn nhieàu bò söu dòch, loøng daï heùo hon, thöôøng coù söï lo raàu, sôï haõi; tuoåi môùi ba möôi maø ñaàu baïc traéng. Söï kieän thöù

ba maø vua moäng thaáy, chính laø nhö vaäy. Vua moäng thaáy caây nhoû sinh traùi. Ñôøi sau, con gaùi tuoåi chöa ñaày möôøi laêm maø ñaõ caàu mong laáy choàng, aüm con veà nhaø maø khoâng bieát xaáu hoå. Söï kieän thöù tö maø vua moäng thaáy, chính laø nhö vaäy. Vua moäng thaáy moät ngöôøi caàm sôïi daây, sau ñoù coù con deâ. Chuû deâ aên sôïi daây. Ñôøi sau, khi ngöôøi choàng ñi buoân xa, hoaëc vaøo quaân ñoäi chinh chieán, hoaëc giao du vôùi baïn beø ñaàu xoùm cuoái ngoû; ngöôøi vôï maát neát ôû nhaø tö thoâng vôùi ñaøn oâng, aên nguû treân taøi saûn cuûa choàng, phoùng tuùng tình duïc maø khoâng bieát xaáu hoå. Choàng cuõng bieát nhöng baét chöôùc ngöôøi giaû boä ngu. Söï kieän thöù naêm maø vua moäng thaáy, chính laø nhö vaäy. Vua moäng thaáy con caùo ngoài treân giöôøng baèng vaøng, aên baèng cheùn baùt vaøng. Ñôøi sau, keû heøn seõ giaøu sang, ngoài treân giöôøng vaøng maø aên uoáng myõ vò. Doøng hoï quyù toäc trôû thaønh ngöôøi haàu haï. Nhaø laønh laøm noâ tyø. Noâ tyø trôû thaønh nhaø laønh. Söï kieän thöù saùu maø vua moäng thaáy, chính laø nhö vaäy. Vua moäng thaáy con boø lôùn trôû laïi buù söõa con beâ con. Ñôøi sau, meï laøm mai cho con gaùi, daãn ñaøn oâng vaøo buoàng, roài ñöùng canh cöûa, ñeå nhaän ñöôïc taøi vaät ñeå töï nuoâi thaân. Cha cuõng ñoàng tình, giaû ñieác khoâng hay bieát. Söï kieän thöù baûy maø vua moäng thaáy, chính laø nhö vaäy. Vua moäng thaáy baày traâu ñen, töø boán maët vöøa roáng vöøa chaïy ñeán, muoán huùc nhau; ñang hôïp, chöa hôïp, khoâng bieát choã cuûa traâu. Ñôøi sau, quoác vöông, ñaïi thaàn, tröôûng laïi, nhaân daân, ñeàu khoâng sôï luaät phaùp ñaïi caám, tham daâm, ña duïc, caát chöùa taøi saûn; vôï con lôùn nhoû chaúng ai lieâm khieát; daâm daät, tham lam khoâng bieát chaùn; ganh tî, ngu si, khoâng bieát taøm quyù; trung hieáu thì khoâng laøm, maø sieåm nònh, phaù nöôùc, khoâng sôï gì treân döôùi. Möa seõ khoâng ñuùng thôøi, khí tieát khoâng thuaän, gioù buïi noåi leân, caùt bay, caây ñoå; saâu raày caén luùa khoâng ñeå cho chín. Vua chuùa, nhaân daân ñeàu laøm nhö vaäy, neân trôøi khieán nhö vaäy. Boán beân maây noåi; vua chuùa nhaân daân vui möøng, noùi: Maây noåi töù phía, chaéc chaén seõ möa. Nhöng trong choác laùt, maây tan heát, maø hieän ra nhöõng chuyeän quaùi dò. Ñoù laø muoán cho vaïn daân söûa ñoåi haønh vi, thuû ñieàu thieän, trì giôùi, kính sôï trôøi ñaát, khoâng vaøo ñöôøng döõ; trinh khieát töï thuû, moät vôï moät choàng, taâm Töø khoâng giaän. Söï kieän thöù taùm maø vua moäng thaáy, chính laø nhö vaäy. Vua moäng thaáy chaèm nöôùc lôùn, giöõa ñuïc, boán beân trong. Ñôøi sau, con ngöôøi trong coõi Dieâm-phuø-ñòa, beà toâi thì baát trung; laøm con thì baát hieáu; khoâng kính troïng baäc Tröôûng laõo, khoâng tin Phaät ñaïo; khoâng kính ñaïo só thoâng suoát kinh. Beà toâi thì tham aân töù; laøm con thì tham cuûa caûi cuûa cha; khoâng bieát ñeàn ôn, khoâng ñoaùi nghóa lyù. ÔÛ bieân quoác thì laïi trung hieáu, bieát kính baäc toân tröôûng, tin öa Phaät ñaïo, caáp döôõng ñaïo só thoâng suoát kinh, nhôù nghó ñeàn ôn baùo ñaùp. Söï kieän thöù chín maø vua moäng thaáy, chính laø nhö vaäy. Vua moäng thaáy khe nöôùc lôùn, doøng nöôùc noåi soùng maøu ñoû. Ngöôøi ñôøi sau, caùc ñeá vöông, quoác vöông, khoâng bieát ñuû vôùi ñaát nöôùc cuûa mình, caát quaân ñaùnh nhau; seõ cheá taïo binh xe, binh ngöïa, coâng phaït laãn nhau; gieát nhau maùu chaûy thaønh soâng neân ñoû nhö vaäy. Söï kieän thöù möôøi maø vua moäng thaáy, chính

laø nhö vaäy. Taát caû ñeàu laø vieäc ñôøi sau. Ngöôøi ñôøi sau, neáu ai ñeå taâm nôi Phaät ñaïo, phuïng söï baäc Ñaïo nhaân thoâng suoát kinh, khi cheát seõ sinh leân trôøi. Neáu laøm chuyeän ngu si, laïi taøn haïi laãn nhau, cheát rôi vaøo ba ñöôøng döõ khoâng theå keå heát. Vua nghe xong, quyø daøi chaép tay nhaän laõnh lôøi Phaät daïy, trong loøng hoan hyû, ñöôïc ñònh tueä, khoâng coøn ñieàu gì ñeå kinh sôï. Vua beøn cuùi ñaàu laïy döôùi chaân Phaät, roài quay trôû veà cung; ban aân töù cho Phu nhaân, caát leân laøm chaùnh haäu, caáp cho nhieàu taøi baûo ñeå baø boá

thí cho moïi ngöôøi, ñaát nöôùc ñöôïc truø phuù. Roài töôùc ñoaït boång loäc cuûa caùc coâng khanh, ñaïi thaàn, Baø-la-moân, truïc xuaát khoûi nöôùc, khoâng coøn tin duøng nöõa. Heát thaûy nhaân daân ñeàu höôùng veà ñaïo Chaùnh chaân voâ thöôïng. Vua vaø phu nhaân leã Phaät roài lui veà. Baáy giôø vua Ba-tö-naëc nghe nhöõng lôøi Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.